

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 1959, sp. zn. Cz 614/58

Číslo: 42/1959

Právní věta:

Na tzv. stoprozdíel upravený v rozsahu § 83 ods. 1 zák. č. 55/1956 Sb. sa vzťahujú obmedzenia dané ustanovením. § 19 ods. 1 zák. č. 55/1956 Zb.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.01.1959

Spisová značka: Cz 614/58

Číslo rozhodnutí: 42

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Důchod invalidní

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Slovenský úrad sociálneho zabezpečenia zmenil výšku invalidného dôchodku navrhovateľa tak, že skorším rozhodnutím priznaný doplatok k invalidnému dôchodku (nárok podľa § 83 ods. 1 zák. č. 55/1956 Zb.) upravil do výška 85 % priemerného ročného zárobku a znížil tento doplatok zo sumy 160 Kčs na 114 Kčs mesačne.

Toto rozhodnutie napadol navrhovateľ namietajúc v podstate, že mu prislúcha predmetný doplatok (stopnárok) v plnej výške 160 Kčs mesačne a dovoľával sa ustanovenia § 83 ods. 1 zák. č. 55/1956 Zb., podľa ktorého sa nároky získané vo verejnom penzijnom zaopatrení k 31. marcu 1950 na zvýšenie dôchodkov podľa § 3 ods. 1 a 2 vlád. nar. č. 113/1950 Zb. yri dôchodkoch, na ktoré vznikne nárok po 31. decembri 1956, zachovávajú v doterajšej výške ak neprevyšujú 250 Kčs mesačne, keď ide o dôchodok starobný alebo invalidný.

Ludový súd v Banskej Bystrici návrh navrhovateľa zamietol s tým, že podľa § 19 zák. č. 55/1956 Zb. invalidný dôchodok zamestnanca III. pracovnej kategórie je najviac 85 % priemerného ročného zárobku.

Priemerný ročný zárobok navrhovateľa obnášal 15 110 Kčs, z toho priemerný mesačný zárobok 1259 Kčs a 85 % priemerného mesačného zárobku obnáša 1070,15 Kčs, po zaokrúhlení 1071 Kčs. Keďže invalidný dôchodok navrhovateľa obnáša 957 Kčs, zvýšenie podľa § 83 ods. 1 cit. zák. môže činiť len 114 Kčs, nakoľko ináč by presahoval 85 % priemerného ročného zárobku.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudok súdu prvej stolice zmenil a ustálil, že navrhovateľ má nárok na 160 Kčs mesačne na miesto priznaných 114 Kčs. Uviedol, že ľudový súd si mýlne vysvetľuje ustanovenie § 83 ods. 1 zák. č. 55/1956 Zb., keď ustaľuje, že nárok na zvýšenie dôchodku sa má vyplácať len do výšky 85 % priemerného ročného zárobku v zmysle § 19 ods. 1 cit. zák. Pokiaľ nárok navrhovateľa neprevyšuje 250 Kčs mesačne, niet podľa názoru krajského súdu dôvod k zníženiu. Okrem toho krajský súd uviedol, že invalidný dôchodok navrhovateľa činí 76 % priemerného ročného zárobku a preto aj keď bude preto invalidný dôchodok zvýšený o 46 Kčs vyplácaním plného nároku podľa § 83 ods. 1 cit. zák., nebude celkový invalidný dôchodok dosahovať 85 % priemerného ročného zárobku.

Najvyšší súd rozhodol na sťažnosť pre porušenie zákona podanú generálnym prokurátorom, že rozhodnutím krajského súdu bol porušený zákon.

Odôvodnenie:

Ak ustanovenie § 83 ods. 1 zák. č. 55/1956 Zb. hovorí o tom, že nároky získané vo verejnom penzijnom zaopatrení k 31. marci 1950 na zvýšenie dôchodkov podľa § 3 ods. 1 a 2 vl. nar. č. 113/1950 Zb., § 3 ods. 1 a 2 vl. nar. č. 114/1950 Zb. a § 7 ods. 1 a 2 vl. nar. č. 115/1950 Zb. sa pri dôchodkoch, na ktoré vznikne nárok po 31. decembri 1956, zachovávajú v doterajšej výške, ak neprevyšujú 250 Kčs mesačne, keď ide o dôchodok starobný alebo invalidný a 125 Kčs mesačne, keď ide o dôchodky pozostalých, treba toto ustanovenie vykladať v súvislosti s ustanovením § 19 ods. 1 cit. zák. a v zhode s týmto ustanovením.

Nároky podľa § 83 ods. 1 zák. č. 55/1956 Zb. nie sú samostatnými nárokmi, ale ide len o zvýšenie dôchodku starobného alebo invalidného, resp. dôchodku pozostalých.

Preto sa vzťahujú aj na tieto nároky obmedzenia dané základným ustanovením § 19 ods. 1 cit. zák. Obmedzenia uvádzané v § 83 ods. 1 (250 Kčs resp. 125 Kčs mesačne) sú obmedzenia špeciálne, vzťahujúce sa len na toto zvýšenie a platia v rámci obmedzenia daného v § 19 ods. 1. Tieto doplatky nesmia teda presahovať u invalidného dôchodku, o ktorý v danom prípade ide, sumu 250 Kčs mesačne, ale invalidný dôchodok spolu s doplatkom nesmie presahovať najvyššiu výmeru invalidného dôchodku stanovenú v § 19 ods. 1 cit. zák.

Z ustanovenia § 19 ods. 1 cit. zák. bola v čase rozhodovania len jediná výnimka uvedená v § 84 ods. 4 cit. zák., podľa ktorého sa dôchodky z penzijného nadlepenia nezapočítavajú do najvyššej prípustnej výmery starobného a invalidného dôchodku. (Táto výnimka bola zrušená článkom I. ods. 5 zák. č. 41/1958 Zb., podľa ktorého sa aj dôchodky z penzijného nadlepenia zamestnancov II. a III. pracovnej kategórie znižujú o sumu, o ktorú úhrn dôchodku z dôchodkového zabezpečenia a dôchodku z penzijného nadlepenia prevyšuje 85 % priemerného ročného zárobku). Ustanovenie § 83 ods. 1 nemožno chápať ako výnimku z ustanovenia § 19 ods. 1 cit. zák., ale iba ako ustanovenie platné v rámci § 19 ods. 1 cit. zák.

Krajský súd jednak mýlne ustálil, že priznaním plného stoprozdielu v sume 160 Kčs nebude prekročená najvyššia výmera invalidného dôchodku navrhovateľa, nakoľko vraj zvýšením invalidného dôchodku o 46 Kčs nebude invalidný dôchodok dosahovať 85 % priemerného ročného zárobku, jednak vec mýlne po stránke právnej posúdil. Ak teda prisúdil navrhovateľovi stop nárok v sume 160 Kčs mesačne, porušil zákon v ustanovení § 19 ods. 1 zák. č. 55/1956 Zb.

Poznámka: Od 1. apríla 1959 platí o maximu dávky ustanovenie čl. I bod 3 zák. č. 17/1959 Sb.